

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

TRỊNH THỊ THANH HÀ

THIẾT KẾ CÁC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM
TRONG MÔN ĐỊA LÍ LỚP 12 -THPT
TỈNH TUYÊN QUANG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đỗ Văn Hảo

Thái Nguyên, năm 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

TRỊNH THỊ THANH HÀ

**THIẾT KẾ CÁC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM
TRONG MÔN ĐỊA LÝ LỚP 12 -THPT
TỈNH TUYÊN QUANG**

**Ngành: LL và PP dạy học Địa lí
Mã số: 8.14.01.11**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đỗ Văn Hảo

Thái Nguyên, năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nghiên cứu của luận án là khách quan, trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Các trích dẫn, các số liệu và kết quả tham khảo dùng để so sánh đều có nguồn trích dẫn rõ ràng. Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm và chịu mọi hình thức kỷ luật theo quy định cho lời cam đoan của mình.

TÁC GIẢ

Trịnh Thị Thanh Hà

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới thầy giáo hướng dẫn khoa học là **TS. Đỗ Văn Hảo** đã hướng dẫn, giúp đỡ và tạo điều kiện để tôi thực hiện luận văn này.

Tác giả xin chân thành cảm ơn tập thể các thầy, cô giáo trong khoa Địa lí, phòng Sau đại học trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu, học tập và hoàn thành luận văn.

Xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giáo đang dạy môn Địa lí ở một số trường THPT và các em HS các trường THPT đã giúp đỡ tôi trong quá trình điều tra, khảo sát và thực hiện một số nội dung liên quan đến đề tài luận văn.

Mặc dù bản thân đã rất nỗ lực, cố gắng song khó tránh khỏi những hạn chế thiếu sót. Kính mong quý thầy, cô giáo và những người quan tâm đóng góp ý kiến để luận văn được hoàn thiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 03 năm 2019

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Trịnh Thị Thanh Hà

MỤC LỤC

	Trang
LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC HÌNH	vi
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu	3
3. Mục tiêu, nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài.....	11
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	12
5. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu.....	12
6. Giả thuyết nghiên cứu.....	15
7. Đóng góp của đề tài	15
8. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	16
9. Cấu trúc đề tài.....	16
NỘI DUNG	17
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA VIỆC THIẾT KẾ CÁC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TRONG MÔN ĐỊA LÍ Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	17
1.1. Cơ sở lý luận.....	17
1.1.1. Một số khái niệm, thuật ngữ cơ bản	17
1.1.2. Đặc điểm của hoạt động trải nghiệm.....	24
1.1.3. Vai trò của hoạt động trải nghiệm.....	26
1.1.4. Vai trò của hoạt động trải nghiệm trong học tập địa lí.....	27
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	28
1.2.1. Nội dung chương trình Địa lí trung học phổ thông	28

1.2.2. Đặc điểm tâm sinh lí và trình độ nhận thức của học sinh bậc Trung học phổ thông	30
1.2.3. Thực trạng học tập Địa lí ở trường phổ thông.....	32
1.2.4. Thực trạng của việc tổ chức hoạt động học tập trải nghiệm trong dạy học Địa lí ở trường phổ thông.....	32
1.2.5. Thực trạng của việc áp dụng các hoạt động trải nghiệm trong nhà trường THPT trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang	37
TIÊU KẾT CHƯƠNG 1	40
Chương 2: TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TRONG DẠY HỌC ĐỊA LÍ 12 -TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	41
2.1. Những nội dung chủ yếu để tổ chức hoạt động trải nghiệm	41
2.1.1. Hoạt động thuộc lĩnh vực chính trị - xã hội.....	41
2.1.2. Hoạt động thuộc lĩnh vực lao động công ích.....	41
2.1.3. Hoạt động thuộc lĩnh vực khoa học xã hội.....	42
2.1.4. Hoạt động thuộc lĩnh vực thể thao- vui chơi- giải trí.....	42
2.1.5. Hoạt động thuộc lĩnh vực văn hóa- nghệ thuật	43
2.2. Những yêu cầu khi tổ chức hoạt động trải nghiệm	43
2.3. Quy trình thực hiện hoạt động trải nghiệm cho học sinh	46
2.3.1. Quy trình tổ chức dạy học nói chung	46
2.3.2. Quy trình tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học địa lí	47
2.4. Hình thức tổ chức các hoạt động trải nghiệm trong nhà trường phổ thông	48
2.4.1. Một số hình thức tổ chức hoạt động giáo dục trong chương trình.....	48
2.4.2. Các hình thức hoạt động theo định hướng chương trình giáo dục phổ thông mới.....	49
2.5. Yêu cầu chung về thiết kế hoạt động trải nghiệm	50
2.5.1. Đảm bảo khung logic của các hoạt động trải nghiệm	50
2.5.2. Đảm bảo sự trải nghiệm của học sinh	51
2.5.3. Đảm bảo môi trường để học sinh sáng tạo	51

2.6. Cấu trúc chung để tổ chức hoạt động trải nghiệm.....	51
2.7. Thiết kế và tổ chức một số hoạt động trải nghiệm trong môn Địa lí lớp 12 cho học sinh THPT tỉnh Tuyên Quang	59
2.7.1. Hoạt động trải nghiệm 1	59
2.7.2. Hoạt động trải nghiệm 2	63
TIÊU KẾT CHƯƠNG 2	81
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM DẠY HỌC ĐỊA LÍ THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM CHO HỌC SINH LỚP 12 TRƯỜNG THPT SƠN DƯƠNG - TUYÊN QUANG	82
3.1. Thực nghiệm sư phạm	82
3.1.1. Mục đích thực nghiệm.....	82
3.1.2. Nội dung thực nghiệm	82
3.1.3. Tiến hành thực nghiệm	82
3.2. Đánh giá kết quả học tập địa lí của học sinh lớp thực nghiệm.....	84
3.2.1. Về mức độ tích cực của học sinh.....	84
3.2.2. Về chất lượng bài khảo sát	85
3.3. Đánh giá mức độ hứng thú của học sinh sau buổi trải nghiệm	87
3.4. Giải pháp nâng cao hứng thú của học sinh với môn Địa lí	91
3.4.1. Cơ sở đề xuất các giải pháp	91
3.4.2. Các biện pháp để nâng cao hứng thú trong học tập địa lí	91
TIÊU KẾT CHƯƠNG 3	93
KẾT LUẬN.....	94
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	97
DANH MỤC CÔNG TRÌNH CÔNG BỐ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN VĂN	100
PHẦN PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

Từ viết tắt	Nội dung chi tiết
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
HĐTN	Hoạt động trải nghiệm
PPDH	Phương pháp dạy học
THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC CÁC BẢNG

Trang

Bảng 3.1. Mức độ tích cực của học sinh lớp 12 C3 (lớp thực nghiệm) và 12C4 (lớp đối chứng)	84
Bảng 3.2. Bảng phân phối tần số điểm kiểm tra của nhóm lớp TN và ĐC.....	85
Bảng 3.3. Bảng phân phối tần suất điểm kiểm tra của nhóm lớp TN và ĐC....	85
Bảng 3.4. Bảng đánh giá mức độ tích cực của HS lớp thực nghiệm so với lớp đối chứng.....	87

DANH MỤC CÁC HÌNH

Trang

Hình 3.1. Biểu đồ thể hiện mức độ tích cực của học sinh lớp thực nghiệm (12C3) và lớp đối chứng (12C4).....	84
Hình 3.2. Biểu đồ thể hiện tần số điểm kiểm tra của lớp thực nghiệm (12C3) và lớp đối chứng (12C4).....	85
Hình 3.3. Biểu đồ thể hiện tần suất điểm kiểm tra của lớp thực nghiệm (12C3) và lớp đối chứng (12C4).	86
Hình 3.4. Biểu đồ thể hiện điểm kiểm tra của lớp thực nghiệm (12C3) và lớp đối chứng (12C4)	87
Hình 3.5. Biểu đồ thể hiện nội dung kiến thức địa lí qua hoạt động trải nghiệm lớp thực nghiệm.....	89
Hình 3.6. Biểu đồ thể hiện mức độ kiến thức địa lí sau khi tổ chức hoạt động trải nghiệm của lớp thực nghiệm.....	89